

Le destin des rituels. Faire corps dans l'espace urbain, Italie-France-Allemagne.

Úloha rituálů. Jejich splynutí v městských oblastech, Itálie-Francie-Německo.

Destin = osud, život, existence, životní směr

Faire corps = být součástí, splynout, srůst, tvořit celek

Espace urbain = Un espace urbain est, selon la définition de l'Insee, un ensemble continu formé par des aires urbaines et par les communes dont au moins 40 % de la population active résidente travaille dans l'une ou l'autre de ces aires urbaines.

= metropolitní oblast, městské území, městský prostor

Ce livre part du constat que l'étude des rituels, développée depuis les années 1980 sous l'impulsion de l'anthropologie, de la sociologie, de l'ethnologie et de l'éthologie, a conduit à une certaine «hétérogénéité des traditions historiques nationales» (p. 2) en France, Italie et Allemagne, qui n'empêche pas les historiens de s'accorder pour définir le rituel comme «un élément essentiel du **corps social** créateur de **réalité** et de communication».

Tato kniha vychází ze **zjištění**, že studium rituálů, rozšířené od 80. let pod vlivem antropologie, sociologie, etnologie a etologie, vyvodilo jistou „heterogenitu národních historických tradic“ (s. 2) ve Francii, Itálii a Německu, která však nebrání tomu, aby se historikové shodli na definici rituálu jako „zásadního prvku společnosti, který vytváří realitu a komunikaci.“

Corps social = Ensemble d'individus partageant la même société.

= společnost, tělo společnosti, společenství, sociální těleso, sociální korpus

Réalité = společenský kontext? hodnoty – co je přípustné a co už ne?

Réalité sociale = sociální skutečnost; Les sociologues ne partagent pas nécessairement la même représentation de la réalité sociale. Là où certains voient une multitude d'acteurs individuels poursuivant chacun leur propre logique, d'autres considèrent que les groupes sociaux, dont les individus font partie, ont une action prépondérante.

On retiendra encore, dans cette perspective, l'analyse par Philippe Dujardin de « **l'illumination** du 8 décembre » à Lyon, rituel qui se perpétue depuis plus de 150 ans et dont l'origine religieuse se trouve «translatée» au profit d'une «intense politisation», d'une

«profitable marchandisation» et d'une «faste communalisation » : « le 8 décembre n'a pas été dévoyé ou profané sous l'effet de ce qu'on désigne aujourd'hui comme son instrumentalisation commerciale, partisane, communale. Il est originellement profane. [...] Il l'est au titre de ce qu'on a pu désigner comme l'escamotage de la fin par le moyen, le moyen de l'illumination prévalant sur l'objet du culte. Mais en affichant sa profanité, le rituel du 8 décembre délivre une leçon majeure d'anthropologie qui a trait aux relations qui ne sont pas d'exclusion mais bien d'intrication de la sacralité et de la profanité» (p. 424-425).

V této perspektivě si ještě vybavme analýzu Philippa Dujardina lyonského „svátku světél 8. prosince“, rituálu, který se udržuje už více než 150 let a jehož náboženský původ se „odsunul“, aby dal prostor „silné politizaci“, „výnosnému obchodu“ a „okázalé prezentaci obce“ – autor uvádí, že „význam 8. prosince se neodchýlil nebo nezesvětštil pod vlivem toho, co dnes nazýváme zneužití pro komerční, stranické nebo obecní účely. Už od svého počátku je světský. (...) A to na základě toho, co můžeme označit jako přebití smyslu prostředkem, kdy samotný způsob slavení, tedy slavnostní osvětlení, začne být důležitější než předmět oslavy. Tím, že dává na odiv svou světskou stránku, udílí/nabízí rituál 8. prosince velmi důležitou lekci z antropologie, která se týká vztahů, kde nejde o vyloučení, ale o propojení posvátného a světského.“ (s. 424–425)

escamotage – trik, zapomenutí, zánik, přebití, zaměnění

translaté – proměnil, přesunul směrem k, změnil, se upozadil

instrumentalisation = zneužití, manipulace, fanatizace, přesměrovat